

6.4. LACURILE

6.4.1. Geneza și clasificarea lacurilor

(din R. Munteanu, 2001, **Geografia fizică a României. Edit. Mirton Timișoara**)

Lacurile se impun în peisajul României atât prin numărul lor apreciabil (circa 3450, din care 1150 antropice), cât și prin nota specifică pe care o dau regiunii în care sunt situate. De la țărmul Mării Negre și până pe culmile înalte ale Munților Carpați se găsesc numeroase tipuri genetice de lacuri, care ocupă o suprafață de aproximativ 2500 km², ceea ce reprezintă 1,04 % din teritoriul țării.

La formarea și evoluția cuvetelor lacustre au contribuit numeroși factori, și anume: **mișcările tectonice, varietatea petrografică a rocilor, climatul, factorii hidrologici și geomorfologici, factorul antropic.**

În condițiile teritoriului României, cu o mare varietate de factori favorabili apariției lacurilor, cel mai important criteriu de clasificare pentru geografi este cel **genetic**. Nu vom neglija însă repartiția geografică a lacurilor pe mari unități de relief (munte, deal, câmpie și luncă), deoarece în funcție de formele de relief lacurile prezintă unele trăsături specifice evidente.

Dată fiind marea diversitate a condițiilor fizico-geografice din zona de munte, sunt foarte variate tipurile genetice de lacuri, față de zonele de câmpie și de luncă. În schimb, în câmpii și lunci întâlnim o mai mare frecvență a lacurilor.

Principalele tipuri de lacuri din România, privite din punctul de vedere al originii cuvetei lacustre, sunt următoarele: **lacuri vulcanice, lacuri glaciare și periglaciare, lacuri rezultate din procese hidro-morfologice fluviatile și marine, lacuri de origine eoliană, lacuri de baraj prin prăbușiri și alunecări, lacuri carstice, lacuri clastocarstice, lacuri antropice.**

6.4.1.1. Lacuri de origine vulcanică

Unicul lac de natură vulcanică din țara noastră este Sfânta Ana, din masivul Ciomatu. Lacul are aspect de paletă. Suprafața lacului este de 19,6 ha iar adâncimea maximă de 7 m. Alimentarea cu apă a lacului se face din ploii și zăpezi.

În nord-estul lacului Sfânta Ana se află urmele unui alt lac, Mohoș, tot de natură vulcanică. Lacul a fost drenat de Valea Roșie și astăzi este transformat în mlaștină turboasă.

Din pontian-dacian până în cuaternar depresiunile Bilbor, Borsec, Giurgeu și Ciuc au funcționat ca lacuri de baraj vulcanic; astăzi sunt complet drenate și colmatate. Suprafața lor netedă nu constituie altceva decât fundurile lacurilor de odinioară.

6.4.1.2. Lacurile glaciare și periglaciare

Această categorie de lacuri este răspândită în etajul alpin, unde relieful carpatic a fost sculptat și modelat de acțiunea ghețarilor cuaternari. Urmele lăsate de acești ghețari (circuri, văi glaciare, custuri, praguri, roci mutonate, depozite morenice) în Munții Rodnei și în Carpații Meridionali sunt bine păstrate la altitudini cuprinse între 1700 și 2400 m.

În funcție de modul cum s-a produs eroziunea glaciară și acumularea materialului transportat de ghețari, au luat naștere mai multe tipuri de cuvette lacustre.

a) *Lacuri situate în căldări glaciare.* Aceste lacuri sunt răspândite aproape în exclusivitate în Carpații Meridionali. Cele din Munții Rodnei aparțin categoriei de lacuri de baraj morenic.

Lacurile situate în căldările glaciare sunt instalate în spatele unor praguri formate din roca în loc, depresiunea lacustră ocupând un loc central în cadrul căldării sau cercului glaciare. Ele au, în general, suprafețe și adâncimi mari în raport cu celelalte categorii de lacuri glaciare, iar profilul morfobatimetric prezintă aspectul literei „U”.

Dintre cele mai caracteristice lacuri din această categorie amintim: Bâlea, Podragul Mare, Capra (în M. Făgăraș) (fig. 52), Gâlcescu, Oglinda Mândrii, Tăul fără Fund (în M. Parâng), Iezerul Mare (în M. Căndrel), Galeșul, Ana, Slăveiu, Bucura, Custura Mare, Zănoaga (în M. Retezat). Lacul Bucura este cel mai întins lac glaciare (8,8 ha) iar Zănoaga este lacul cu cea mai mare adâncime (29 m).

b) *Lacuri situate în văi glaciare* apar în lungul văilor glaciare care prezintă în profil longitudinal contrapante. Le găsim izolate (Lacul Doamnei, Viștișoara din M. Făgăraș), grupate câte două (Radeș I și Radeș II, Zănoaga Mică I și Zănoaga Mică II din M. Retezat) sau, în unele cazuri, se înșiră în salbă, cum sunt cele din complexul văii glaciare Bucura (Florica, Viorica, Ana, Lia).

Lacurile situate în văi glaciare au conturul mai neregulat, suprafața și adâncimea lor nu sunt prea mari și sunt ușor alungite în lungul văii.

c) *Lacuri de baraj morenic* s-au format pe rama vestică și nord-vestică a Carpaților Meridionali și în Munții Rodnei în spatele unor depozite morenice transversale, cu grosimi de 2 - 3 m. Se pare că acest tip de lacuri avea o răspândire mult mai mare în Carpații Meridionali dar, datorită eroziunii postglaciare, o parte din lacuri au fost drenate. Din această categorie fac parte lacurile Pietrosu, Buhăescu, Lala Mică, Lala Mare (din M. Rodnei), Tăul Verde (din M. Parâng), Slăveiu, Zănoaga Mică (din M. Retezat), Netiș, Bistra (din M. Petreanu).

Suprafața și adâncimea acestor lacuri sunt reduse, ele aflându-se într-o fază înaintată de colmatare; lacurile prezintă emisari de scurgere care, în unele cazuri segmentează barajul, fiind posibilă drenarea lacului.

d) *Lacuri situate în regiunile cu relief nival*. Excavațiile nivale cu caracter lacustru sunt foarte restrânse. Lacurile instalate în astfel de depresiuni au un volum mic de apă și se găsesc, adesea, într-o fază înaintată de colmatare; ele seacă atunci când precipitațiile sunt reduse. Amintim lacurile: Baia Vulturilor din Siriu, Paltinul, Gemenul de Jos și Gemenul de Sus din M. Făgăraș, Iezerașul, Cârpa din M. Șureanu, Iezilor, Caprelor, Tăul Secat, Cârlișul și Bucurelul din M. Retezat, Tăul Mare din M. Bihor.

6.4.1.3. Lacuri rezultate din procese hidro-morfologice fluviale și maritime

a) Lacurile de luncă sunt cele mai numeroase și cele mai extinse ca suprafață. Ele s-au instalat în denivelările și excavațiile rezultate în urma acțiunii râurilor. Adâncimea lor este redusă (1-2 m) iar linia țărmului se caracterizează printr-o mare instabilitate, în funcție de evaporare și de regimul inundațiilor.

În funcție de modul lor de alimentare se deosebesc două subtipuri de lacuri de luncă sau „bălți”:

- lacuri legate permanent de râul principal prin brațe secundare (numite gârle, sahare) ; ele au un regim mai stabil și au un caracter permanent.;

- lacuri ce mențin legătura cu râul principal numai în timpul viiturilor; după ce apele revărsate se retrag, lacurile își reduc suprafața, deseori seacă complet, transformându-se în mlaștini.

Cele mai numeroase „bălți” se găsesc în lunca și Delta Dunării, numărul și modul de asociere al acestora fiind diferit în lungul marelui fluviu. Lacurile din lunca Dunării după formă, mărime și mod de asociere au fost grupate în mai multe sectoare (V. Mihăilescu, 1936), și anume:

- **Sectorul Drobeta Tr. Severin - Cetate**, cu bălți izolate, reduse ca suprafață (La Ochi, Fântâna Banului ș.a.);

- **Sectorul Cetate - Giurgiu** cu lacuri numeroase, de formă alungită; unele dintre ele sunt compartimentate de dunele de nisip, altele sunt asociate în grupuri mari: Tinoasa - Rastu - Coldova - Bistrețu - Cârna - Nasta - Nedeia, complexele Potelu, Suhaia etc.

- **Sectorul Giurgiu - Călărași**. în lunca lată de 1 - 16 km s-au format bălți extinse ca suprafață: Greaca, Călărași (de formă dominant rotundă), asociate în grupuri cu bălți mai mici: Băneasa - Pietrele - Greaca, Boian - Călărași - Sfrederile.

- **Sectorul Călărași-Brăila** cu lunca lată de 16 - 20 km și cu nenumăratele brațe ale fluviului, a fost favorabilă formării unei adevrate puzderii de lacuri, foarte neregulate ca formă: Mistreața, Blăstămățiile, Tingău, Strâmbu ș.a. în Balta Ialomiței, Lungulețu, Orza, șerban, Ulmu, Zagna, Lacul Trufașului etc. în Balta Brăilei.

- **Sectorul Brăila - vărsare** cu bălți mari în luncile comune ale Dunării, Siretului și Prutului (Rățoaiele, Brateș), pe malul drept al fluviului (Jijila, Crapina, Plosca, Popina) și un alt complex în interiorul deltei: Fortuna, Baci, Matița, Gorgova, Merheiu Mare, Isacova, Puiu, Puiuleț, Roșu, Roșuleț, Uzlina, Lumina, Tatomir, Obretinul Mic, Obretinul Mare, Trei lezere etc.

Lucrările hidroameliorative din a doua jumătate a secolului nostru au dus la desecarea mai multor unități lacustre pentru introducerea de noi terenuri în circuitul agricol.

Astăzi putem vorbi de existența următoarelor lacuri în lunca Dunării și acestea reduse ca suprafață: La Ochi, Fântâna banului, Gârla Mare, Bistrețu, Suhaia, Ulmeni, Ciocănești, Călărași, Jegălia, Jijila, Carpina, Plosca, Popina, Balta Rotundă.

Lacurile de tipul „bălților” întâlnim și în luncile principalelor râuri interioare. Numeroase „bălți” se găsesc în lunca Prutului (peste 100), mai cunoscute fiind: Vlădeni, Vicoleni - Fălcu, Vetrișoia, Drânceni, Hrubeni, Lacul Banului, Prundul, șerpoia, Ulmu. în lunca Siretului se află lacurile Tălăbasca, Măxineni, Puturosu; în lunca Oltului sunt lacurile Gâlmele, Viespile; în lunca Jiului: Teascu, Murta, Rojiștea; pe Mureș lacul Zăbrani; pe Crasna lacul Ceheiu.

În cadrul luncilor se delimitează și tipul de lacuri în **formă de belciug**, care au legătură cu râul principal numai în perioadele viiturilor sau revărsărilor (lacul Gârla Mare din lunca Dunării, Zătonul, Plopilor, La Ruptură, Siretul Vechi ș.a.).

b) Limanele fluviatile se formează pe cursurile inferioare ale afluenților secundari și au aspectul unor bălți alungite și meandrate. Au luat naștere prin anastomozarea cu aluviuni a afluenților. Alimentarea cu apă a lacurilor se face de către afluenți și, eventual, din izvoarele care pot să apară la baza malurilor. Menționăm limanele de pe cursurile inferioare ale Buzăului (Coșteiu, Jirlău, Amara, Căineni, Balta Albă, Ciulnița), Ialomiței (Sărățuica, Fundata, lezer, Strachina), Dunării (Mostiștea, Gălățui, Bugeac, Oltina, Mârleanu, Vederoasa, Hazarlâc, Cerna).

Multe dintre limanele fluviatile din Câmpia Română, din cauza evaporării intense (care depășește cantitatea de precipitații), au devenit salmastre sau chiar sărate (pe Buzău-Amara, balta Albă, Costeiu, Jirlău; pe Ialomița - Strachina, Amara, Fundata ș.a.).

c) Limanuri și lagune maritime

Geneza acestor lacuri este legată de fazele de transgresiune și regresivitate ale apelor Mării Negre, de circulația curenților maritimi litorali și de cantitățile enorme de aluviuni transportate de Dunăre.

Complexul lagunar Razelm (750 km²) a rezultat în urma barării cu cordoane de nisip, formate din depunerile curenților marini litorali, a străvechiului golf Halmirys. Complexul lagunar

este compartimentat prin grinduri și cordoane nisipoase în mai multe unități lacustre: Razelm, Zmeica, Sinoe, Golovița, Nuntași, Tuzla, Istria și Ciamurlia de Jos. Salinitatea acestor lacuri crește de la nord către sud. Lacurile Razelm și Golovița, alimentate artificial cu apă din Dunăre prin canalele Dunavăț și Cerneț, s-au îndulcit, în timp ce celelalte unități lacustre din cuprinsul complexului lagunar au o concentrație ridicată în săruri. Adâncimea lagunelor rar depășesc 1,5 - 2 m.

Laguna Siutghiol are apele dulci datorită unei alimentării bogate prin izvoare de fund. Adâncimea lacului atinge 18 m.

Limane fluvio-maritime tipice s-au format la sud de capul Midia prin bararea, de către cordoanele litorale, a văilor care debușau în mare. Izolarea completă sau parțială a acestor lacuri a dus la suprasărarea apelor, acolo unde aportul de apă dulce de pe uscat a fost foarte mic (Techirghiol, Gargalâc, Agigea, Tatlageac, Costinești, Comarova); când izvoarele de fund și rețeaua hidrografică alimentează din abundență lacurile, apa acestora se îndulcește (Tașaul, Tăbăcăriei).

Limanul Mangalia, deși mai păstrează legătura cu marea, fiind alimentat și de pe uscat, are apele salmastre.

6.4.1.4. Lacuri de origine eoliană.

Sunt răspândite în zonele cu dune de nisip, unde ocupă depresiunile dintre dune. Deși relieful de dune ocupă suprafețe apreciabile în Câmpia Olteniei, Bărăgan, Câmpia Banato-Crișană și sudul Podișului Moldovei, lacurile eoliene au un areal mult mai restrâns. Depresiunile lacustre au, în general, dimensiuni reduse și sunt invadate de vegetație acvatică.

Mai numeroase și mai extinse sunt lacurile din zona Calafat - Ciupercești - Desa - Rastu Negoiu, cantonate, în majoritatea lor, pe terasa de luncă a Dunării. Cele mai extinse depresiuni lacustre, care își păstrează apa și în timpul verii, sunt: Manginița, Tinoasa, Lala, Desa, Piscu. Sunt alimentate cu apă din Dunăre în timpul revărsărilor; lacurile situate pe terasa Ciupercești (5 - 10 m) sunt alimentate din ploi și din rețeaua hidrografică minoră.

Lacuri de origine eoliană se mai găsesc pe stânga Jiului, între Castranova și Apele Vii (Balta Belia, Balta Cerna, Balta Lată, Balta Godovanu).

Lacuri eoliene, cu caracter temporar, sunt și în Câmpia Carei, însă, majoritatea sunt pe cale de dispariție.

Pe nisipurile de la Reci, din bazinul inferior al râului Negru sunt legate ochiurile de apă, unele transformate în mlaștini de turbării.

6.4.1.5. Lacuri de baraj natural prin prăbușiri și alunecări

Prin procese de alunecare și prăbușire pot lua naștere depresiuni care, prin colectarea apei, se pot transforma în lacuri. După poziția și geneza depresiunilor rezultate prin procese de alunecare și prăbușire se deosebesc două categorii de lacuri: **de vale** și **de versant**.

Lacurile de vale au rezultat prin bararea unor cursuri de apă cu materiale provenite din alunecările sau prăbușirile declanșate pe versanții văii. Durata menținerii barajului depinde de rezistența rocilor care îl alcătuiesc și de eventualele lucrări antropice. Sunt cunoscute lacurile: Băltău, Lacul Roșu, Cașoca, Hânsaru ș.a (fig. 53).

Lacul Băltău s-a format în anul 1883 în urma unei alunecări pe versantul nord-vestic al plaiului Focul lui Ivan în albia văii Izvorul Negru, afluent al Uzului (I. Gh. Năstase, 1949).

Lacul Roșu s-a format în anul 1837 prin surparea depozitelor deluviale (calcare prinse într-o masă argilooasă) de pe versantul de nord-vest al muntelui Ucigașu în albia Bicazului. Trunchiurile brazilor care se păstrează și astăzi în cuveta lacului constituie un argument în plus la stabilirea originii sale (V. Mihailescu, 1940; I. Pisotă, A. Năstase, 1956).

Pe un afluent al râului Bâsca Roziliei s-a format lacul Hânsaru .

Lacul Coșoca s-a format în anul 1957 pe pârâul Novăț (afluent al Vaserului). Lacul nu a rezistat mult deoarece barajul, alcătuit din roci moi, a fost erodat în urma unor ploi, puternice în anul 1961.

Lacul de pe valea Nărujei, de la Româneșt - Nistorești, format în 1920 a fost drenat de oameni pentru a se evita o eventuală inundație.

Lacurile de versant au luat naștere fie în spatele valurilor de alunecare, fie în denivelările de pe suprafața depozitelor alunecate. Aceste lacuri au dimensiuni mici și sunt frecvente în regiunile subcarpatice și în cele de podiș. Dacă alimentarea se face din izvoare, lacurile se mențin vreme mai îndelungată și sunt mai extinse; când alimentarea se face din ploi și zăpezi lacurile au mai mult un caracter sezonier.

Dintre lacurile cu caracter permanent amintim: Jibleanu (Bahna Rusului), Rancea, Pogăceaua, Rat, Tăul fără fund (Paroșeni) ș.a.

Procesul evolutiv al lacurilor de baraj natural prin alunecări și prăbușiri către faza de mlaștină și de dispariție prin colmatare se produce destul de repede.

6.4.1.6. Lacuri carstice

În funcție de roca în care s-a format cuveta lacustră, în țara noastră se disting mai multe tipuri de lacuri: **pe calcare, pe gips, pe sare.**

Lacurile în carst propriu-zis sunt instalate în doline, polii sau văi oarbe. De cele mai multe ori au un caracter temporar deoarece circulația pe verticală (prin fisuri) nu permite menținerea îndelungată a apei provenită din ploi sau din topirea zăpezii (Râtu Ponor și Vărășoia din Munții Apuseni, Gornovița, Zătonu, Ponoare din Podișul Mehedinți). Acumularea apei în aceste depresiuni se realizează primăvara și se menține până spre mijlocul verii iar în verile umede bălțirea se prelungește până toamna (I. Ilie, 1970).

În condițiile în care fundul depresiunii lacustre este pardosit cu argile, care izolează calcarele fisurate, lacurile au caracter permanent. Dintre lacurile cu caracter permanent amintim: Ighiu (situat la altitudinea de 915 m în bazinul superior al văii Ighiu din sudul Munților Trascău) și Lacul Dracului (situat pe valea Nerei, într-o pâlnie carstică).

Lacurile formate pe gips sunt rare, deși în formațiunile paleogene orizonturile de gipsuri sunt uneori bine dezvoltate. Aceasta datorită intercalațiilor frecvente de gresii și marne care frânează procesele de carstificare, cât și acoperirii lor cu formațiuni impermeabile. Mai cunoscute sunt Lacul Învârtita - Nucșoara și lacul de la Cheia - Turda. Lacurile au caracter permanent.

Lacuri mici, efemere, au fost semnalate în Subcarpații externi (V. Trufaș, V. Sencu, 1967).

Lacurile formate pe masive de sare ocupă depresiunile formate prin prăbușirea tavanului unor peșteri: Ursu, Aluniș -Sovata; prin dizolvarea superficială a sării: lacurile Verde, Roșu, Dulce, șerpilor -Sovata; prin dizolvarea sării de sub depozitele acoperitoare și prăbușirea sau tasarea acestora: Lacul Bisericii, Lacul cu Pești - Câmpina, Lacul Mănăstirii - Brebu, Lacul Ștuc - Someșeni Cluj. Aceeși geneză o are și Lacul Știucii din Câmpia Transilvaniei dar asupra acestuia a intervenit și omul, prin construirea unor baraje suplimentare.

A fost semnalată (T. Pânzaru, 1969) existența a numeroase lacuri (35) formate pe masive de sare la Ocna Șugatag; dintre cele mai mari menționăm lacurile Mihai, Vorsing, Pipiriga.

O parte din lacurile carsto-saline, cum sunt cele de la Sovata și Ocna Șugatag au un grad ridicat de mineralizare. Altele, în condițiile izolării masivelor de sare, a existenței unui schimb intens de ape și în absența unor izvoare sărate, au apa dulce sau se îndulcesc treptat (I. Pișotă, V. Trufaș, 1971). Dintre lacurile cu mineralizare redusă amintim: lacul Bisericii, Lacul Castelului, Vintileasca, ștuc, Tăul Știucii ș.a.

6.4.1.7. Lacuri clastocarstice

Cuvetele acestor lacuri, cunoscute sub denumirea locală de „crovuri” sau „padine” s-au format prin procesul de tasare specific loessului și formațiunilor loessoide. Sunt considerate unități lacustre exclusiv de câmpie, fiind frecvente în Câmpia Română. În zonele semiendoreice ale Bărăganului central și nordic se găsesc cele mai tipice lacuri de tasare în loess: lanca, Popu, Movila Miresii, Lutul Alb, Esna, Seaca, Batogu (între Călmățui și Buzău), Plașcu, Colțea, Chichinețu, Tătaru, Marian (între Ialomița și Călmățui). Lacurile au forma circulară, cu linia de țărm regulată.

În Câmpia Banatului și în Câmpia Olteniei, la formarea micilor depresiuni lacustre formate pe loess a contribuit, alături de tasare și eroziunea fluvială și chiar eoliană. Aceste lacuri au un contur mai neregulat, de formă alungită. În această categorie sunt incluse lacurile: Satchinez, Ivanda (în Câmpia Banatului), Lacul cu Butură, Lacul cu Frasin (în Câmpia Olteniei) ș.a.

Multe din lacurile de tasare din Câmpia Română au apa salmastră sau chiar sărată, datorită, atât dizolvării sărurilor din formațiunile sedimentare de către apele freatice, cât și regimului de evaporare în condițiile unui deficit de precipitații.

6.4.1.8. Lacurile artificiale (antropice)

Din necesități economice, s-au construit lacuri artificiale pe teritoriul țării noastre încă din secolele XIV-XV, mai ales în zonele în care râurile nu satisfăceau necesarul de apă al oamenilor. În secolele care au urmat, au fost create noi lacuri de acumulare din necesități economice (hidroenergie, alimentări cu apă, irigații, piscicultură etc.), numărul acestora depășind 1150 (la nivelul anilor 1970).

O clasificare a acestor unități lacustre se poate face numai în funcție de utilitatea economică și sistemul de acumulare. Ne vom opri, în continuare, la cele mai caracteristice tipuri de lacuri antropice:

Heleșteele și iazurile sunt cele mai numeroase lacuri de acumulare din țara noastră, ele fiind proprii regiunilor cu umiditate deficitară.

Heleșteele sunt amenajate, în special, pentru piscicultură. Au formă pătrată sau dreptunghiulară, suprafețe relativ mici (care variază de la zeci de metri pătrați la zeci sau sute de hectare) și adâncimi de 1-2 m. Sunt răspândite în Câmpia Banato-Crișană (Cefa - 419 ha, Ivanda - 210 ha, Homorog, Ineu, Sântana, Topolia), în bazinele râurilor Argeș (Nucet), Moștistea (Frăsinet), Ialonița (Bâlcuiești, Broșteni), Siret (Averești) ș.a. Ele au fost amenajate special pentru crescătorii de pește (crap).

Iazurile, cele mai numeroase lacuri de acumulare din România, sunt ochiuri de apă de formă alungită, care apar în lungul văilor prin bararea acestora. Barajele sunt construite din pământ, beton sau pământ cu planșe de beton.

Iazurile sunt alimentate de râurile respective, din ploi și din topirea zăpezilor.

Scopul inițial în care au fost construite a fost, probabil, piscicultura. Ulterior, utilitatea lor s-a extins: rezerve permanente de apă pentru animale și chiar pentru oameni (în perioadele de secetă), evitarea inundațiilor, irigații, agrement ș.a.

În trecut numărul iazurilor era mult mai mare. Numai în Câmpia Moldovei sunt menționate 330 iazuri, majoritatea dispărute prin colmatare sau drenare; multe s-au transformat în mlaștini. În această zonă s-au păstrat circa 50 de iazuri (T. Moraru, E. Moraru, A. Savu, 1968), mai cunoscute fiind: Tătărășeni, Negreni, Hănești, Mânăstireni, Unțeni, Podul Iloaiei, Dracșani, Bulbuceni, Paharnicu, Plopi, Huc, Coarnele Caprii, Totești ș.a.

Numeroase au fost iazurile și în Câmpia Transilvaniei, înșirate în lungul văilor Fizeș, Comlod, Căianul etc. Prin colmatare și prin degradarea barajelor cele mai multe iazuri au dispărut. Se mențin lacurile: Cătina, Țaga, Geaca, Sântejude, Tăul știucii (Săcălaia), Zau de Câmpie, Bujoru, Tăureni etc.

În Câmpia Română se înșiră câteva iazuri pe văile din bazinele râurilor Glavacioc (Cămineasca, Blejești), Călmățuiul Teleormănean (Viișoara, Broșteanca, Salcia), Mostiștea, Colentina (Fundeni, Cernica) ș.a.

Haiturile sunt lacuri artificiale, cu caracter sezonier, amenajate pe râurile de munte, în zonele cu exploatare forestieră. În spatele unor baraje din lemn, prevăzute cu stăvilare, apa se acumulează și apoi este evacuată brusc, în scopul formării unor unde capabile să poarte cu ele plutele sau lemnul depozitat. Frecvența descărcării lor poate fi de două ori pe zi sau o dată la 2 - 3 zile, în funcție de volumul apei reținute.

Au fost amenajate haituri pe văile râurilor Bistrița, Sebeș, Lotru, Someșul Rece, Iara, Argeș, Vișeu, Vaser etc.

În prezent s-a renunțat la transportul lemnului prin plutărit, unele dintre haituri fiind transformate în păstrării.

Lacurile de interes hidroenergetic au fost construite în scopul asigurării debitelor constante turbinelor hidroelectrice, precum și pentru realizarea căderii necesare în conductele forțate. Începând cu anul 1960, când s-a realizat acumularea Izvorul Muntelui de pe valea Bistriței, numărul acestor unități acvatice a fost în continuă creștere.

Pe unele cursuri de apă, lacurile sunt înșiruite, alcătuind salbe de lacuri, ca de pildă cele de pe Bistrița (8 lacuri), Argeș (10 lacuri), Sebeș (4 lacuri), Râul Mare (4 lacuri), Someșul Cald (4 lacuri), Bârzava (3 lacuri), Olt (26 lacuri) ș.a.

Cea mai veche acumulare construită în scopul producerii energiei electrice ființează pe râul Bârzava (lacul Văliug, intrat în exploatare în anul 1909), iar cea mai mare în suprafața este acumularea Porțile de Fier I (32.000 ha).

Între lacurile de interes energetic construite pe râurile interioare amintim: Izvorul Muntelui, Pângărați (pe Bistrița), Vidraru, Vâlcelele, ștefănești (pe Argeș), Porțile de Fier I, Porțile de Fier II (pe Dunăre), Gozna, Văliug, (pe Bârzava), Poiana Uzului (pe Uz), Paltinu (pe Doftana), Vidra, Mălaia (pe Lotru), Făgăraș, Cornetu, Strejești, Drăgănești - Olt (pe Olt), Fântânele, Tarnița, Gilău (pe Someșul Cald), Iovanu (pe Cerna), Tărtărau, Oașa, Tău, Obrejii de Căpâlna, Petrești (pe Sebeș), Drăgan (pe Drăganul), Gura Apelor, Ostrovul Mic, Hațeg (pe Râul Mare), Scorilo (pe Șucu), Poiana Mărului (pe Bistra Mărului), Poiana Ruscă (pe Râul Rece) ș.a.

Lacurile pentru alimentarea cu apă potabilă și industrială s-au construit în apropierea centrelor industriale (Baia Mare, Hunedoara, Reșița, Roșia Montană, Ocna de Fier etc.). Apa unora dintre lacuri este folosită și în scopuri hidroenergetice și de agrement.

În afara lacurilor construite de om în mod conștient, în țara noastră există și acumulări formate în urma unor lucrări de excavare, cum sunt cele cantonate în concavitățile rezultate prin exploatarea unor materiale de construcții (argilă, balast, granit etc.).

Un număr însemnat de lacuri s-au instalat în exploatarea de sare abandonate (lacuri antropo-saline, T. Pânzaru, 1069). Se întâlnesc în zona cutelor diapire din interiorul și exteriorul arcului carpatic: Sovata, Ocna Dej, Ocna Mureș, Ocna Sibiului (Avram Iancu, Lacul fără Fund, Lacul Mâței), Turda (Lacul Ocnei, Carolina, Privighetoarea, Roman), Ocna Sugatag (Lacul Roșu, Bătrân, Vrăjitoarei, Gavrilă), Slănic Prahova (Baia Miresii, Baia Baciului, Baia verde I, II, III), Telega (Lacul Mocanu, Baia Centrală, Stavrică) ș.a.

Majoritatea acestor lacuri provin din ocne vechi, care datează, în parte, din secolul al VI-lea. Adâncimea lor depășește uneori 150 m.